

A kohéziós politika és a közsféra paradoxonja

A jövő kohéziós politikája számos vonatkozásában hasonlítani fog a jelen kohéziós politikájához. Hogy miért? Mert a jelenlegi programozási időszak intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés biztosítására irányuló céljai nemhogy veszítenének majd jelentőségükből, hanem még fontosabbá fognak válni.

Emellett a 2014–2020-as program számos kiemelt témája – például az eredményorientáltság, az intézmények minőségének javítása és a szabályozás egyszerűsítése – a jövőben szintén jelentősebbé válik majd.

A kézzelfogható eredmények biztosítása nagyobb jelentőségre tesz szert akkor, amikor az EU nyomás alatt áll, hogy bizonyítsa az Unió értékét az európai polgárok számára. A hangsúly áthelyezése az eredményekre – vagyis a regionális politika teljesítményére és hatására – már régóta esedékes lépés, hiszen a múltban túlzott mértékben összpontosítottak a régióknak a finanszírozás felhasználására vonatkozó kapacitására, azaz inkább az eszközre, mint magára a célra. Az eredményorientáltság rávilágít a második téma, vagyis az intézmények felkészültségének jelentőségére.

Az intézmények – különösen a közintézmények – felkészültsége kétségtelenül a legfontosabb összetevője az innováció és a fejlődés receptjének. A jövő kohéziós politikájának azonban fel kell oldania a közsféra paradoxonját.

Ez a paradoxon két, egymással szöges ellentétben álló tendenciából fakad. Egyfelől a közsféra csaknem egy évtizede áll a mozgásterét csökkentő megszorító intézkedések nyomása alatt. Másfelől a közsféra főszerepet játszik a társadalmi kihívásokat kezelő – energetikai, egészségügyi, oktatási, közlekedési, élelmiszer-biztonsági, idősgondo-

zási – ágazatokban, amelyek jelentős mértékben hozzájárulnak az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés megvalósításához.

„Az intézmények – különösen a közintézmények – felkészültsége kétségtelenül a legfontosabb összetevője az innováció és a fejlődés receptjének.”

Amennyiben a kohéziós politikától kézzelfoghatóbb eredményeket várnak a jövőben, akkor nem egy korlátozott mozgásterű, hanem egy intelligens közsférával kellene együttműködni. Ennek érdekében a közigazgatási szervezeteknek és ügynökségeknek fel kell hagyniuk a korábbi ellenőrző-irányító stílusú vezetéssel, és át kell venniük a legsikeresebb ügynökségek – például a baszkföldi SPRI, az Emilia-Romagna régióbeli Aster és a dél-morvaországi JIC – stílusát. Ezek az ügynökségek sikerrel támogatnak olyan regionális innovációs ökoszisztémákat, amelyekben állami és magánszférabeli, valamint harmadik szektorbeli érdekelték működnek egymással együtt kölcsönösen előnyös célok elérése érdekében.

Végül pedig továbbra is kiemelt figyelmet kell szentelni a szabályozás egyszerűsítésének. Jelenleg az állami szektor vegyes jelzéseket kap: a kohéziós politika retorikája agilisebb, kreatívabb és kísérletezőbb magatartásra ösztönzi, míg az

Kevin Morgan
az egyesült királyságbeli
Cardiff Egyetem kormányzás
és fejlesztés professzora, dékán
(UK)

ellenőrzési kultúra nem tolerálja a hibákat, és a megfelelés nevében elfojtja a kreativitást.

Egy ezen aggályokat kezelni képes kohéziós politika méltán állíthatja magáról, hogy komolyan elősegíti az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést. ■

